

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 226/12-2

REPUBLIKA HRVATSKA
RJEŠENJE

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Renate Šantek predsjednice vijeća, Željka Glušića člana vijeća i suca izvjestitelja, Gordane Jalšovečki članice vijeća, Damira Kontreca člana vijeća i dr. sc. Ante Perkušića člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja I. P. d.d. J., kojeg zastupa punomoćnik J. B., odvjetnik u Z., protiv prvotuženika F. B. iz O., kojeg zastupa punomoćnik Ž. Š., odvjetnik u O., i drugotuženika A. B. iz V., kojeg zastupaju punomoćnici S. Z. i N. B., odvjetnici u V., radi isplate, odlučujući o žalbi tužitelja protiv presude Županijskog suda u Osijeku poslovni broj Gž-1125/10-2 od 8. rujna 2011., kojom su potvrđene presude Općinskog suda u Osijeku poslovni broj P-1209/06-27 od 27. studenoga 2009. i dopunska presuda tog suda poslovni broj P-1209/06-29 od 4. veljače 2010., u sjednici vijeća održanoj 27. travnja 2016.

riješio je:

Revizija tužitelja se prihvća i ukidaju se presuda Županijskog suda u Osijeku poslovni broj Gž-1125/10-2 od 8. rujna 2011., presuda Općinskog suda u Osijeku poslovni broj P-1209/06-27 od 27. studenoga 2009. i dopunska presuda tog suda poslovni broj P-1209/06-29 od 4. veljače 2010. i predmet se vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom odbijen je tužbeni zahtjev da se naloži tuženicima solidarno isplatiti na ime naknade štete tužitelju 35.154,00 kn sa zateznim kamatama.

Naloženo je tužitelju naknaditi drugotuženiku A. B. troškove postupka u iznosu 6.150,00 kn.

Dopunskom presudom (koja po svojoj procesnopravnoj naravi ima značaj rješenja) naloženo je tužitelju naknaditi prvotuženiku F. B. troškove postupka u iznosu 3.690,00 kn.

Drugostupanjskom presudom odbijena je žalba tužitelja kao neosnovana i potvrđene su prvostupanjske presude.

Protiv drugostupanjske presude reviziju pozivom na odredbe čl. 382. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08 i 57/11 - dalje: ZPP) izjavio je tužitelj, u kojoj je postavio sljedeća materijalnopravna pitanja:

"1. Da li je stečajni upravitelj dužan tijekom cijelog stečajnog postupka voditi računa o tome da se iz stečajne mase osiguraju sredstva potrebna za namirenje predviđenih obveza stečajne mase u smislu odredbe čl. 87. st. 1. toč. 1., 87.a i 254. st. 2. Stečajnog zakona?

2. Da li je bila predvidiva obveza stečajne mase za isplatu dosuđenih parničnih troškova tuženiku, u slučaju kada je stečajni upravitelj kao zakonski zastupnik trgovačkog društva u stečaju podnio tužbu protiv tuženika i kad je on već primio prvostupanjsku presudu kojom je odbijen njegov tužbeni zahtjev u smislu odredbe čl. 87.a Stečajnog zakona?

3. Da li je stečajni upravitelj dužan naknaditi štetu vjerovniku stečajne mase koja mu je nastala zbog neispunjenja obveza stečajne mase u slučaju kad nije predvidio obvezu stečajne mase za isplatu dosuđenih

parničnih troškova tuženiku u smislu odredbi čl. 28. st. 4., 87. st. 1. toč. 1., 87.a i 254. st. 2. Stečajnog zakona?

4. Da li dva stečajna upravitelja odgovaraju solidarno vjerovniku stečajne mase za naknadu štete koja mu je nastala zbog neispunjenja obveza stečajne mase, ako niti jedan od njih nije poduzeo radnju koju je bio dužan poduzeti u cilju osiguranja namirenja vjerovnika iz stečajne mase u smislu odredbi čl. 28. st. 4., 87. st. 1. toč. 1., 87.a i 254. st. 2. Stečajnog zakona u vezi s odredbom čl. 206. st. 4. ZOO/91?"

U prilog važnosti za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni podnositelj revizije se pozvao na dvije odluke Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske i to odluku broj Pž-4876/04 od 27. srpnja 2006. i broj Pž-1968/07 od 21. studenoga 2007., ukazujući da je u tim odlukama zauzeto drugačije pravno shvaćanje od onog koje je zauzeo drugostupanjski sud u ovom postupku.

Predložio je da se presude u postupku koji je prethodio postupku preinače i prihvati tužbeni zahtjev uz naknadu troškova postupka.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija je osnovana.

Suglasno odredbi čl. 392.a st. 2. ZPP u povodu revizije iz čl. 382. st. 2. ZPP revizijski sud je bio ovlašten ispitati pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koja su važna za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, zbog kojih je podnesena i koja su u reviziji određeno naznačena kao takva uz pozivanje na propise i druge izvore prava koji se na ta pitanja odnose.

Predmet spora u revizijskom stupnju postupka je zahtjev na naknadu uzrokovane štete istaknut od strane tužitelja, vjerovnika stečajne mase, protiv tuženika kao stečajnih upravitelja, a koju štetu je tužitelj pretrpio zbog neispunjenja obveze stečajne mase preuzete pravnim radnjama tuženika, a pozivom na odredbu čl. 28. st. 4. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 44/96, 161/98, 29/99, 129/00 i 123/03 – dalje: SZ).

Činjenična osnova zahtjeva je novčana obveza proizašla iz parničnog postupka koji je S. S. d.d. u stečaju po tuženicima kao stečajnim upraviteljima vodio u svojstvu tužitelja protiv tužitelja I. P. d.d. kao tuženika i u kojem postupku je pravomoćnom presudom Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj P-281/02 od 11. veljače 2003. naloženo S. S. d.d. u stečaju naknaditi troškove postupka tuženiku (ovdje: tužitelju I. P. d.d.) u iznosu 35.154,00 kn.

Polazeći od toga da je presuda Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj P-281/02 od 11. veljače 2003. potvrđena presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj Pž-2913/03 tek 20. rujna 2005., kada je po shvaćanju nižestupanjskih sudova nastalo predmetno potraživanje, zatim da je stečajni postupak nad dužnikom S. S. d.d. otvoren 19. veljače 2000., a zaključen još 3. studenoga 2003., ocijenili su da nema odgovornosti na strani tuženika kao stečajnih upravitelja za naknadu štete tužitelju prema odredbi čl. 28. st. 4. SZ.

Podnositelj revizije, međutim, ukazuje na drugačije pravno shvaćanje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske izraženo npr. u odluci broj Pž-4876/04, u kojoj je pored ostalog izričito rečeno da stečajni upravitelj treba voditi računa o podmirenju predvidivih obveza stečajne mase, dakle i onih obveza koje će u budućnosti nastati, time da su troškovi parničnog postupka koji su (za sada) određeni nepravomoćnom sudskom odlukom, zasigurno predvidiva obveza stečajne mase.

Izloženo shvaćanje prihvaća i revizijski sud zbog čega su postavljena pravna pitanja važna za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Prema odredbi čl. 28. st. 1. SZ stečajni upravitelj je dužan naknaditi štetu svim sudionicima ako je skrivljeno povrijedio koju od svojih dužnosti, dok suglasno st. 4. navedenog članka, stečajni upravitelj je dužan naknaditi štetu vjerovniku stečajne mase (što je nesumnjivo tužitelj), koju je ovaj pretrpio zbog neispunjenja obveze stečajne mase preuzete njegovom pravnom radnjom, osim ako u vrijeme preuzimanja te obveze nije mogao predvidjeti da stečajna masa neće biti dostatna za njeno ispunjenje.

Suglasno st. 5. te odredbe istaknuto je da pravo na podnošenje zahtjeva za naknadu štete nastale zbog povrede dužnosti stečajnog upravitelja zastarijeva protekom roka od tri godine od saznanja oštećenog za štetu i okolnosti na kojima se zasniva obveza stečajnog upravitelja. To pravo...

naknadu štete zastarijeva najkasnije protekom roka od tri godine od pravomoćnosti odluke o zaključenju stečajnog postupka.

Nadalje, suglasno čl. 87.a st. 1. SZ tijekom cijelog postupka stečajni upravitelj je dužan voditi računa o tome da se iz stečajne mase osiguraju sredstva potrebna za namirenje predvidivih obveza stečajne mase, a prigodom isplate pojedinih obveza stečajne mase dužan je izdvojiti sredstva potrebna za pokriće takvih obveza, za koje se osnovano može pretpostaviti da bi ih trebalo namiriti u budućnosti.

Također, odredbom čl. 85. st. 1. SZ propisano je da se iz stečajne mase najprije namiruju troškovi stečajnog postupka i ostale obveze stečajne mase. Prema tome, iako nije posve jasno (propisano) na koji način će stečajni upravitelj izdvojiti sredstva potrebna za pokriće onih obveza za koje se osnovano može pretpostaviti da bi ih trebalo namiriti u budućnosti (ovdje: vjerovnika stečajne mase), čija potraživanja još nisu dospjela, budući da spor o tim tražbinama još nije pravomoćno dovršen, to bi po mišljenju revizijskog suda trebalo shvatiti kao obvezu stečajnog upravitelja da npr. položi kod javnog bilježnika ili suda dio stečajne mase prije zaključenja stečajnog postupka za podmirenje takvih – predvidivih obveza.

Stečajna masa bi morala biti dovoljna za podmirenje ne samo troškova stečajnog postupka, već i ostale troškove stečajne mase i ako bi se pokazalo da ona neće biti dovoljna, stečajni postupak se mora obustaviti (čl. 203. i čl. 204. SZ).

U predmetnom slučaju tako nije postupljeno.

Na osnovu svega izloženog, ustanovljeno je da je zbog pogrešne primjene materijalnog prava činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno glede postojanja svih pretpostavki odgovornosti obojice tuženika za naknadu uzrokovane štete na razini pasivnog solidariteta u smislu čl. 206. st. 4. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01).

Stora je valjalo na temelju odredbe čl. 395. st. 2. ZPP prihvatiti reviziju tužitelja i ukinuti obje presude u postupku koji je prethodio reviziji i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Zagreb, 27. travnja 2016.

Predsjednica vijeća:
Renata Šantek, v.r.